

den interparlamentariske Konference, vare til Stede, var næsten hele Udstillingens Maskinafdeling beslagnet dels af Jernbanemateriel og dels af Maskiner til Fremstilling af Elektricitet. Blandt disse Maskiner var der en paa 10,000 H.-K., alene til Frembringelse af Elektricitet. Man vil kunne forstaa, at en saa kolossal Maskine kan producere Elektricitet langt billigere en f. Eks. 10 Maskiner paa 1000 H.-K. hver. Der finder altsaa en saadan Udvikling Sted paa dette Omraade, at man kan sige sig selv, at denne Kraft vil kunne skaffes meget billigere med Tiden, men om det vil blive billigere, naar det er private Selskaber, der staa i Spidsen, er man ikke paa nogen Maade sikker paa. Og Lovforslaget giver, saa vidt jeg kan se, ikke nogen som helst Antydning af, paa hvilken Maade man kan forpligte et Selskab til at sælge Elektricitet for en rimelig Pris.

Saa er der ogsaa Spørgsmaalet om, hvorvidt der ikke her burde gives en Koncession i Stedet for en Tilladelse. Det anføres i Kommissionens Betænkning, at denne ikke har villet knytte Anlægget af saadanne Stærkstrømsværker til en Koncession, fordi man mente, at det ikke vilde give større Sikkerhed. Man saa altsaa rent teknisk paa Sagen, og i saa Henseende har Kommissionen naturligvis Ret. Sikkerheden bliver lige stor, hvad enten det bliver en Koncession eller en Tilladelse, naar blot Kontrollen er tilstrækkeligt effektiv. Og det siges endvidere, at man ikke ved en Koncession vilde lægge Hindringer i Vejen for den fri Udvikling af denne Sag. Af denne Bemærkning om den fri Udvikling faar man den Forestilling, at Anlægget af saadanne Stærkstrømsværker ude omkring skulde blive Genstand for en fri Konkurrence. Men noget saadant vil ikke finde Sted. Hvad enten man giver Selskabet en Koncession eller man giver det en Tilladelse, bliver det faktisk et Monopol for Selskabet til at forsyne de Landstrækninger, som dets Ledningstraade omfatte, med Elektricitet. Jeg kan ikke tro, at noget lokalt Anlæg er i Stand til at konkurrere med et stort Centralanlæg, der omspænder en hel Landsdel som Sjælland. Det bliver et Monopol, naar Tilladelsen er given, og der staar ikke noget om, naar den fortabes, eller om den overhovedet kan fortabes. Altsaa, Magten over et saadant Selskab er ganske ude af Hænderne saavel paa Regeringen som paa Kommunalbestyrelserne. Jeg ser ikke, de have anden Magt over det end den, at dets Ledninger skulde være sikre med Hensyn til

Menneskeliv og andre Folks Ejendomme; i den Henseende er Lovforslaget meget godt. Men om den anden Side af Sagen, nemlig Misbrug af Anlægene til økonomisk Udbytning enten af Landbruget eller Industrien, derom findes der intet i Lovforslaget. Som sagt, det burde overvejes, om der ikke burde være Tale om Koncession, thi en saadan Koncession er jo knyttet til visse Betingelser, saaledes som man ser, det finder Sted med Hensyn til private Jernbaner, Sporveje, Telefoner osv. Der er visse Betingelser, Koncessionshaverne skulde opfylde, og hvis Koncessionshaverne ikke opfyldte deres Forpligtelser, bortfalder Koncessionen, ligesom Koncessionen ogsaa kan udløbe, saa at Anlægene falde tilbage til det offentlige, enten Stat eller Kommune. Men her har man ikke andet end dette, at om 40 Aar kunne Kommunerne sige: Vi ville ikke mere tillade, at disse Ledninger lægges over vore Gader og Veje, og dette vil jo faa Karakteren af en ren Chikane overfor Selskabet. Er det derimod en Koncession, som udløber, falder Udnyttelsen bort af sig selv, Sagen gaar over til det offentlige, og saa er der ingen, der kan sige noget som helst derimod. Hvis man vil knytte Betingelser til Koncessionen med Hensyn til Takster og andet, vil Staten faa større Magt over Selskabet end efter det foreliggende Lovforslag.

Det er klart, at der omkring i Kommunerne er en Bevægelse oppe for at bygge Elektricitetsværker, en Bevægelse, som dette Lovforslag spænder Ben for og standser. Burde der ikke gives disse Kommuner Lejlighed til i Løbet af Sommeren at overveje denne Sag, og var det ikke tidsnok, om man til næste Efteraar fremkom med Lovforslaget, men saa i en Form, der var lempet efter de Ønsker, der vare komne til Orde hos Kommunerne og andre, ogsaa de private Producenter paa Landet og i Købstæderne? Jeg mener, at det ikke vil være rigtigt, at dette Forslag gaar saa hurtigt gennem det danske Folketing, som det synes at være Hensigten. Alle de Spørgsmaal, som ere knyttede til denne Lov, bør overvejes i et Udvalg, for at man, som jeg før sagde, kunde sikre sig mod at høste sørgelige Erfaringer om nogle Aar. Man vil i et Udvalg kunne skaffe saa mange Oplysninger paa Bordet, at man paa Forhaand kan sikre sig, at den Vej, man har slaaet ind paa, er den rette.

Det ærede Medlem for Randers Landkreds (P. Bjerre) pegede bl. a. paa Lov-